

Samenwerken loont • deel 5

In een wereld waarin alles steeds grootschaliger wordt, kan het interessant zijn om dingen samen met anderen te gaan doen. In deze reeks willen we in een achttal bijdragen op diverse aspecten van het coöperatief werken ingaan.

© SHUTTERSTOCK.COM

Een coöperatie besturen is niet zo simpel

Een coöperatie is een rechtspersoon. Dat wil zeggen dat een coöperatie in het rechtsverkeer beschouwd wordt als een persoon, met rechten en plichten. Deze virtuele persoon wordt tot leven gebracht door de bestuurders, mensen die verkozen zijn door de algemene vergadering van de coöperatie. Zij handelen in naam en voor rekening van de coöperatie, volgen zaken op en nemen alle nodige beslissingen. Zij voeren hun werk uit in opdracht van de algemene vergadering, die hen benoemt, hen jaarlijks beoordeelt en hen ook kan ontslaan.

Bart Vleeschouwers

Bestuurder van een coöperatie ben je niet zomaar. Daar komt heel wat bij kijken, en daarop willen we kort ingaan in dit artikel. De wetgeving is echter veel complexer dan dit korte overzicht. Een bestuurder heeft er dan ook alle belang bij om

zichzelf bij te scholen zodat hij of zij fouten kan vermijden.

Missie en visie

Bestuurders worden verondersteld om de visie van de coöperatie te bewaken en te realiseren. Daarvoor moet er

natuurlijk een degelijke visie te zijn.

Is die er niet, dan hebben bestuurders geen echte richtlijn en dat is niet echt wenselijk. De visie is de verwerking van de missie (het doel van de coöperatie) naar de toekomst toe, waar wil men de komende jaren naartoe?

Van zodra de algemene vergadering de grote lijnen heeft uitgezet, kan het bestuur aan de slag. De verkozen bestuurders zullen dan alle beslissingen moeten nemen die nodig zijn voor het functioneren van hun coöperatie. En dat kan ver gaan, soms te ver.

Daarom is het heel belangrijk dat er zeer goede afspraken worden gemaakt over de taakverdeling tussen de raad van bestuur en de algemene vergadering: wie doet wat, wat is de financiële

armslag van de raad van bestuur, wie beslist over wat? Sommige zaken liggen vast bij wet, maar veel meer afspraken moet men beslissen en verwerken in de statuten of het intern reglement.

Bestuurdersaansprakelijkheid

De wet voorziet ook heel wat bepalingen over de verantwoordelijkheid van de bestuurders van een coöperatie (eigenlijk van elke vennootschap). Een bestuurder van een coöperatie is verantwoordelijk ten aanzien van de coöperatie zelf – in wiens naam hij zijn taken uitvoert – maar ook ten aanzien van derden (klanten, leveranciers ...). Omdat mensen fouten maken, kunnen ze aangesproken worden voor de gevolgen van hun fouten of nalatigheden. Daarom doen bestuurders er goed aan om zich in te dekken tegen het risico dat ze aansprakelijk gesteld worden voor fouten die ze maken in de uitoefening van hun mandaat. Een goede verzekering voor bestuurdersaansprakelijkheid is daarom echt geen overbodige luxe. De wet staat trouwens toe dat een dergelijke verzekering afgesloten en betaald wordt door de coöperatie zelf.

Wanneer de algemene vergadering kwijting geeft aan het bestuur, heeft dit enkel een gevolg op de verantwoordelijkheid van de bestuurder naar de coöperatie. Tegenover de buitenwereld verandert zo'n kwijting niets. Opdat de algemene vergadering met kennis van zaken zou kunnen beslissen over het werk van de raad van bestuur, is het belangrijk dat er voldoende transparantie is over het reilen en zeilen van de coöperatie. Dat wil niet zeggen dat alle verslagen van de raad van bestuur tot in de kleinste details bij de algemene vergadering moeten terechtkomen, maar een cultuur van openheid zorgt er wel voor dat het vertrouwen tussen bestuurders en vennoten bewaard blijft.

Een bestuurder kan trouwens te allen

tijde ontslagen worden of ontslag nemen. De voorwaarden daarvoor liggen normaal gesproken vast in de statuten. Let wel op, ontslag nemen of krijgen wil niet noodzakelijk zeggen dat meteen alle verantwoordelijkheid verdwijnt!

Voorbeeldfunctie

Een bestuurder heeft altijd een voorbeeldfunctie. Dat wil zeggen dat bestuurders geen extraatjes voor zichzelf mogen opeisen, dat ze loyaal moeten zijn tegenover de coöperatie, dat ze de coöperatie verdedigen en op een waardige manier vertegenwoordigen tegenover de buitenwereld. Bestuurders moeten ook steeds de regels en afspraken van de statuten en het intern reglement correct volgen en waken over de toepassing van de verschillende afspraken. Ook hier komt weer de nood aan een stevige vorming naar voren. Begin dus niet zomaar onvoorbereid aan een bestuursfunctie! Cera organiseert reeds jaren bestuurdersopleidingen, zowel voor bestuurders van coöperaties met een management als voor coöperaties waar

bestuurders uitvoerende taken op zich nemen.

Misschien nog dit als uitsmijter: een bestuurder moet zorgen dat hij goed voorbereid is voor elke vergadering. Het volstaat echt niet om naar de vergaderingen van de raad van bestuur te gaan met het idee 'We zullen wel zien wat er op de agenda staat'. De agenda voorbereiden en de verslagen nadien grondig nalezen, is wel het minimum dat de vennoten van hun bestuurders mogen verwachten. ■

 www.cera.coop/cooperaties

Dit artikel is gebaseerd op een presentatie van Lieve Jacobs van Cera.

Bestuurders worden verondersteld om de visie van de coöperatie te bewaken en te realiseren.

Een bestuurder van een coöperatie is verantwoordelijk ten aanzien van de coöperatie zelf – in wiens naam hij zijn taken uitvoert – maar ook ten aanzien van derden.